

PROF. DR. OPR. SİYAMİ ERSEK
(1920 - 1993)

Mehmet Cemil Uğurlu*

Türkiye'de ilk kalp ameliyatını yapan hekimlerden biri olan Prof. Dr. Opr. Siyami Ersek'i 26 Ekim 1993 tarihinde yitirdik. O, kuruluşuna ve gelişimine büyük emek verdiği bir modern sağlık kurumunda, ölümünden iki hafta kadar önce kaldırıldığı İstanbul Göğüs, Kalp ve Damar Cerrahisi Hastanesi'nde akciğer ve sol kalp yetmezliği sonucu yaşama gözlerini yumdu (2). Cenazesi İstanbul Edirnekapı mezarlığı'nda toprağa verildi.

Siyami Ersek 1920 yılında Uşak'ta doğdu. 1944 Yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesini birincilikle bitiren Dr. Ersek, İngiltere'de göğüs cerrahisi ihtisası yaptıktan sonra, 1951 - 1961 yılları arasında Heybeliada, Süreyyapaşa (İstanbul) ve Uludağ (Bursa) sanatoryumlarında Göğüs Cerrahisi Kliniklerini kurdu (2).

1962 Yılında İstanbul Göğüs, Kalp ve Damar Cerrahisi Merkezi'ni kuran Dr. Siyami Ersek, yaklaşık yirmi yıl süreyle bu kurumda Cerrahi Direktörlük ve Başhekimlik yaptı. Adı geçen merkez, akciğer ve kalp hastalıklarının tedavisinde ülkemizin en ileri düzeydeki sağlık kurumlarından biri olarak haklı bir ün kazandı. Ekibi ile Türkiye'de ilk açık kalp ameliyatını, İstanbul Göğüs, Kalp ve Damar Cerrahisi Merkezi'nde 1963 yılında gerçekleştiren Dr. Siyami Ersek, Amerika Birleşik Devletleri'nden sonra, yine bu hastanede, aynı yıl, ilk yapay kalp kapakçığı ameliyatını uyguladı (1).

Avrupa'da üç kalp kapağı değiştirilmesi ameliyatını yapan ilk cerrah Siyami Ersek oldu (2).

1973 Yılında Profesörlüğe yükselen Siyami Ersek, 1981 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi Danışma Meclisi Üyeliği görevinde bulundu ve bu görevi üç yıl (1981 - 1983) sürdürdü (2).

* Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Deontoloji Anabilim Dalı, Dr.

Prof. Dr. Siyami Ersek, 1985 yılında Milliyetçi Demokrasi Partisi (MDP) İstanbul İl Başkanlığı görevini kabul etti (2).

Ülkemizde modern göğüs, kalp ve damar cerrahisi kliniklerinin kuruluşunda ve gelişmesinde en büyük emeği veren, uluslararası ünlü bu büyük Türk cerrahı, bu dalda pek çok uzman yetiştirdi ve sayısız hastaya şifa verdi. Burada onunla ilgili bir anımı anlatmak isterim.

1979 - 1980 Yıllarında, tıp, bilim, sanat ve düşünce alanlarında ünlü insanlarımızın doğa, tıp, bilim ve sanat kavramlarına ilişkin ve özgün yorumlarını derlemek amacıyla bir çalışmaya girmiştik. Bu amaçla kendisinden özgün yorumunu dilediğim insanlarımızdan biri de Prof. Dr. Opr. Siyami Ersek'ti. Başvurumu tevazuyla kabul etti. Özgün düşüncesini olabildiğince lakonik biçimde ifade etmesini dileyerek, örnek olmak üzere aşağıdaki üç özdeyişi vermiştim :

«Bilimin vatanı yoktur fakat bilim adamının vatanı olmalıdır.»

Louis Pasteur

«Deneysel tıbbın ilkeleri, tüm deneysel bilimlerin ilkeleridir.»

Claude Bernard

«Doğa, Tanrıyı hem gösterir, hem de gizler.»

Blaise Pascal

Esas amacım doğa, tıp, bilim ve sanat kavramlarına ilişkin farklı ve özgün yorumları sağlamaktı. Prof. Dr. S. Ersek, Pascal'ın düşüncesine katılmadığını belirterek, aşağıdaki yorumunu gönderdi :

«Doğa, bilim ve tıp kavramlarını belirleyen sözcüklerden Pascal'ın doğması 'Doğa, Tanrıyı hem gösterir ve hem de gizler' sözü kanımca tamamen yanlıştır. Bu 'Doğa, Tanrıyı en açık biçimde gösterir' şeklinde olmalıydı. Zira bu aydınlık sonuca ulaşabilmek için pek az anatomi ve fizyoloji bilmek yeter.»

Prof. Dr. Opt. Ersek, dileğime uyararak doğum yılını ve yerini de yazmıştı.

Ülkemizde modern tıbbın çok önemli bir dalının, göğüs, kalp ve damar cerrahisinin kurumlaşmasında öncü hizmetleri olan bu büyük cerrahımızın anısı önünde saygıyla eğilirim.

KAYNAKLAR

1. Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi. 8. Cilt. Milliyet Yayıncılık A.Ş. s. 3790, İstanbul, 1986.
2. Milliyet Gazetesi, s. 3, 27 Ekim 1993